

RACENS TYRE

AUGUST 2023

Tekst: Torben Lund, Chefkonsulent, Avlsforeningen Dansk Holstein

Det blev en dansk tyr som rendte med noget af opmærksomheden ved kørslen i august, men vi kommer også en tur rundt omkring i verden.

AFKOMSBEDØMTE TYRE

Det er altid spændende at se når de første døtre efter de enkelte tyre kommer. Det er facitlisten. Til tider har jeg den fornemmelse, at når de genomiske tyre markedsføres, så glemmer vi at gøre opmærksom på at tyrenes avlsværdital ikke deres sande avlsværdital. Faktum er at avlsværditalene for de genomiske tyre har en sikkerhed på ca. 50-65% afhængig af hvilke egenskaber og beregningsmetode vi taler om. Det er stadig meget bedre end da vi for 10-12 år siden anvendte ungtyre. Deres sikkerhed lå typisk på det halve af hvad de gør i dag. Derfor giver det god mening at anvende genomiske tyr. Men det er først når tyrens egne døtre begynder at malke og vi indsamler sundhedsdata og eksteriøroplysninger, at vi finder ud af om døtrene lever op til tyrens genomiske avlsværdital. Det betyder så også vi til tider ser tyre som overrasker positivt og desværre også negativt når døtrene kælver. Sådan vil det altid være.

I ganske få tilfælde, så sker det desværre at en tyr falder forholdsvis meget. Denne gang har vi set det med **VH Nader**. De første døtre var allerede med ved avlsværdikørslen i maj. Siden er der kommet flere til og nu indgår der mere end 900 døtre. VH Nader er faldet med 19 NTM-enheder, og han var en af de mest anvendte tyre for 3-4 år siden. Det er navnlig hans Y-indeks der er faldet fra 124 til 107. Det er naturligvis aldrig spændende når det sker og heldigvis er det kun i yderst sjældne tilfælde det sker. Men må ikke lige vi skal slå kold vand i blodet. VH Nader kan udmærket nå at vinde noget at det tabte tilbage. De 900 døtre har kun få kontrolleringer, og da ydelses informationer fra 2. og 3. laktation stadig udgør mere end 2/3 af den samlede værdi af Y-indekset, så skal vi have tålmodighed og først i sidste halvdel af 2024 vil vi se hans "sande værdi". Men tilfældet VH Nader illustrerer på glimrende vis, at tidligere anbefaling om at anvende de genomiske tyre bredt, gælder fortsat.

Afslutningsvis vil jeg kort omtale **VH Goal** som en mulig afkomsbedømt tyr. Hans NTM på +29 er ikke så tosset. Mange gode egenskaber og en komplet tyr. Med 126 for malkeorganer så hører han til en af racens bedste. Bemærk dog han har en tendens til at give tynde og kort patter.

AFPRØVET TYRE FRA UDLANDET

På Interbull liste over afkomsprøvede tyre finder vi **Zasberilla** på en første plads med et NTM på +34 (han ligger pt. nr. 9 i USA med et TPI på 3009). Tyren har været anvendt i Norden og udmærker sig med en meget høj ydelse (Y-indeks 139), kropsstærke køer med gode malkeorganer, men har desværre 84 for lemmer. Så han skal anvendes med omtanke.

Kigger vi hitlisten i USA, så er de tre første tyre uændret i forhold til april-tallene, nemlig **Captain**, **Lionel** og **Parfect**. Sidstnævnte med flotte 2,66 i PTAT. Et kig ned over listen viser en stor variation i afstamningerne med måske en lille overvægt af Renegade sønner. I Canada ligger Delta Lambda fortsat godt til og blander sig helt i toppen. Tyren afgået denne sommer, så mon ikke de sidste doser kommer at blive eftertragede blandt "feinschmeckerne". Et par tyske tyre blander sig i toppen på den canadiske Interbull liste, inkl. vores egen dansk fødte tyr, **German Boy** fra Anderstrup Holstein. Han står i Tyskland, Hans RZG er på fornuftige 139 og han har

VH Goal har i dag NTM på +29.

en flot profil. Eneste minus er bløde koder. Vær dog også lidt opmærksom på frugtbarheden. Dansk NTM på +20. I Tyskland i øvrigt, så finder vi **Topstone** (Topshot x Rubicon) på en flot første plads med 154 i RZG. Denne tyr gør det også fornuftigt i hans fødeland, Holland, idet han er steget med +46 NVI-enheder og ligger nu på en 7. plads med et NVI på 263. Hans aktuelle NTM er +18 (han faldt 8 NTM-enheder ved denne avlsværdiurdering), så de to tyre er bare et godt eksempel på hvor svært det er at sammenligne to landes totalindekser. I Holland topes listen over afkomsbedømte tyre af Finder-sønnen, **Reloader** med et NVI på 310. Bag hans hollandske tal er der nu 436 døtre. De første døtre begynder også at kæleve i Danmark og hans foreløbige NTM er på +19. Endelig vil jeg lige omtale vores "egen" **Geyser P** fra Tirsvad der nu kommer med døtre i Italien, Aktuelt ligger han blandt de 25 bedste i Italien med 192 døtre, men hans døtre begynder ikke så hårdt for ydelse. Forhåbentlig kommer de stærkt igen. Som genomisk tyr var han blandt de allerbedste. Hans NTM er på beskedne +6.

Mecanico topper den nordiske liste med +47 i NTM i august 2023

FREMTIDENS TYRE

Listen toppes fortsat af hollandske **Mecanico**. Se også længere nede. De fem VH Nader sønner; **VH Notch**, **VH Nurval**, **VH Namur P**, **VH Nouska** og **VH Newyear** har, af naturlige grunde, alle fået et nøk nedad på 8-9 NTM-enheder, men de ligger alle stadig på ganske fornuftigt niveau så der er ingen grund til af fortvivle. Men det kan nok ikke undgå at påvirke det fremtidige niveau. Et kig på Top-50 viser at det er ungdommen der dominerer. Over halvdelen er født i 2022 (56%), så flere af dem vil ikke have sæd til rådighed før hen til efteråret, men det bekræfter bare at det går hurtigt indenfor avlen. Afstammingsmæssigt er der en meget stor variation at finde blandt de 50 højst rangerede tyre. Blot to tyre har 3 sønner på listen,

nemlig amerikanske **Altazazzle** og **VH Swish**. Fire tyre har 2 sønner, ellers er resten spredt ud på forskellige fædre. Vi har tidligere frygtet at genomisk selektion ville betyde indavlsgraden ville stige yderligere, men vi behøver nok ikke at være så bekymret. Indavl skal vi dog stadig være opmærksomme på. Canadiske **Forward** ligger med et NTM på +39 og lige efter følger **DG Space** +38 (se også DH 2-2023, side 7-8). En tyr der også bør få lidt opmærksom er **VH Salero** fra Mads Stokholm Pedersen. Denne unge VH Swish søn ligger på flotte 135 i Y-indeks og gennemgående en flot profil. Kofamilien så jeg selv sidste år i forbindelse med årsmødet ved Vestjyden Holstein. Her kunne man se mor og yderligere 2 generationer. Det gjorde et meget positivt indtryk på mig.

Lige efter følger yderligere en ny tyr, **VH Baldur** (VH Bertram x VH Alberta). NTM +37. Bag denne tyr gemmer der sig en række flotte avlsværdital. Eneste minus er hans avlsværdital for Sparet Foder på 79, men husk det er fortsat det avlsværdital med den laveste sikkerhed.

EN HØJDESPINGER ...

I Tyskland toppes listen af **Real Syn** (Rover x Adaway) med flotte RZG på 170. Han gør sig også bemærket ved at ligge flot til i Spanien på en 3. plads. Tyren er stadig meget ung og det må forventes at der går en rum tid inden sæden måske er tilgængelig. Hans danske NTM er +33. Derefter kommer canadiske **Vivify** (Royal Flush x Plinko) med 165. Hans indekser betyder at han ligger nr. 1 i Italien, mens han i sit hjemland, Canada, ligger knap så højt. Det tyder på, at du skal være lidt opmærksom på tyrens malkbarhed, ellers god profil. På 5. pladsen finder vi vores egen **VH Fuel** med et RZG på 161. Det danske NTM er på +34. En tyr som har mange gode egenskaber. Eneste minus sidder ud til at være for Sparet Foder, med et indeks på 80. I øvrigt er feltet i Tyskland fra 6. pladsen og ned til pladsen som nr. 50 meget tæt. Blot 4 RZG-enheder skeler mellem top og bund, så det vil være svært at fremhæve nogen frem for andre. Dog skal nævnes hollandske **Mecanico** (Altakelow x Altazazzle), som ligger med aktuelle NTM +47 og nr. 1 i Danmark, der ligger med et RZG på 157 i Tyskland, og som nr. 20 i Spanien. Læs

mere om tyren i sidste nummer af Dansk Holstein 2-2023. Tyskland plejer ellers at have mange pollede tyre, men aktuelt ligger der blot en tyr blandt top-50, nemlig **SKAT P RDC** (Sponsor P x Durable), som også har været anvendt i lille mængde i Danmark. og på de efterfølgende 50 pladser finder vi blot 4 pollede sønner mere.

I Holland toppes listen med 412 i NVI af **Delta Encourage** (Fragrant x Trust). Der er suverænt med 50 point mere end nr. 2, nemlig **Manders Upside**. Ligeledes en Fragrant søn. Førstnævnte tyr er tilgængelig i Danmark. Hans NTM ligger på +21.

EN VEJ FREM

For blot et par år siden var det kun ganske få amerikanske tyre der havde krydset den magiske 3.000 TPI-grænse, men i dag finder vi 150 tyre som ligger på 3.100 eller derover. Amerikanerne kører med fast base og skifter hvert femte år (igen i 2025). Ud af de 200 bedste tyre ligger blot 5% af tyrene med en type (PTAT) på +2,0 eller mere, så hvis det er niveauet for type (PTAT) som er med til at bestemme hvilke tyre du vælger at kigge nærmere på, så illustrerer det godt hvor mange du sorterer fra.

Listen toppes af en tyr med et GTPI på 3255, nemlig **Lady-Manor Smoke Owen** (Holysmoke x Granite). Han kombinerer høj ydelse og eksteriør, men som mange andre af de allerbedste genomiske tyre, så er tilgængeligheden efter disse højt rangerede

tyre begrænset eller ofte ikke tilgængelig det første år. Derfor giver det ikke mening at skrive en hel masse om disse tyre. Skeler vi lige lidt nord for til USA, nærmere betegnet Canada, så er det fortsat mange Ranger Red sønner blandt de bedste (fem blandt de 10 bedste). Variationen i afstamningerne er måske knap så stor som på den amerikanske. I hvert fald når vi kigger på den øverste halvdel.

RØDBROGEDE TYRE

Her vil jeg henvise til sidste nummer af Dansk Holstein-2 2023 og afsnittet om rødbrogede tyre på side 8. Vær opmærksom på at der ligeledes findes et par interessante Holstein tyre der er bærere af det rødbrogede gen, hvis du synes du savner nogle alternativer.

POLLEDE TYRE

20 % af tyrene på den aktuelle Top-50 hitliste for NTM er efter pollede tyre. Ingen af dem er homozygotiske, men det generelle niveau for NTM er ganske højt (NTM +34 eller mere). Alle stammer fra VikingGenetics avlsprogram og alle 10 tyre har forskellige fædre og morfædre. En stor anerkendelse til det arbejde der pågår med at få fremavlet tyre på et højt niveau der ligeledes er pollede og tillige med har forskellige afstamning. I denne forbindelse kan vi nævne, at de højst rangerede homozygotiske pollede tyre ligger først i +30 i NTM, så det kunne også være en mulighed. Pt. er den højst rangerede pollede tyr VH Sweet P (VH Swish x Hotspot P). Stadig meget ung, men kan tyren blot fastholde de avlsværdital han

har nu, så bliver det helt sikkert en populær tyr hen på efteråret. Middelstore køer, stærke lemmer og gode malkeorganer samt fine avlsværdital for de bløde egenskaber. Tyren kommer fra Ejvind Bjerg Olsen, Bøvlingbjerg. Efter ham kommer **VH Shuba P** (læs mere Dansk Holstein 2-2023). Tredje højest rangerede pollet tyr er **VH Rask P** fra Enslev Agro. En ydelsesstærk tyr (Y-indeks 132). Kunne måske være lidt bedre på Sparet Foder, men ellers med en profil uden nogen store huller. Denne Peak Rainow søn kommer med lidt andet afstamning og vi skal ud i 3. led inden vi finder en velkendt pollet tyr, nemlig VH Monty P. Kigger vi på nogle af de udbudte udenlandske tyre, så kunne **Hanx P** (Hannas x Luster P) være en mulighed. Hans morfar, Luster P er pt. den højst rangerede afkomsprøvede pollet tyr i USA. Hans amerikanske type karakterer, er +3,45 vil sikkert tiltale en hel masse. Er du til mere det rødbrogede og pollet, så kunne **Heat-wave P Red** være værd at overveje. Y-indeks på beskedne 106, men derimod mange andre gode egenskaber, navnlig for eksteriør. Se også DH 2-2023, side 23. Fra Holland er en af de mest aktuelle homozygotiske tyr netop nu, **Tycho PP RF** (Star P x Gywer). NVI på 246, hvilket måske ikke er blandt de bedste, men et fint INET på 465 indikerer at han også er god på de mere økonomiske egenskaber, hvilket også bekræftes af det danske NTM på +28. Skulle give døtre med gode malkeorganer. Hans tyske RZG er på 147, hvilket er tilfredsstillende.